

IN HET BELANG VAN UW DORPEN

Publicatie gericht tot de Vlaamse Lokale Besturen van plattelandsgemeenten en centrumsteden met dorpen

Uitgave van de Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw, uw partner voor leefbare dorpen

Ursel, Aalter® VVDB

VLAAMSE VERENIGING
DORPSBELANGEN

Uw partner voor leefbare dorpen!

Met trots presenteren wij u deze publicatie

U woont als ambtenaar of mandataris in een dorp of werkt regelmatig in functie van dorpsbewoners? Dan weet u dat er vandaag de dag heel wat te doen is rond dorpen. De *Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen* vzw (VVDB) zet zich al heel wat jaren in om dorpen meer veerkracht te geven en de dorpsbewoners meer stem, zeker naar hun lokaal bestuur toe. Deze publicatie richt zich vooral tot lokale besturen en bundelt informatie uit de werking. U vindt er tips in en goede praktijken die u als bestuurder of ambtenaar de weg kunnen wijzen om uw dorpen veerkrachtiger te maken, en de participatie van dorpsbewoners kunnen verrijken.

De publicatie is een *work in progress*. Dit document zal continu worden aangevuld en geactualiseerd de komende maanden en jaren. Welkom om er volop in te (blijven) grasduinen!

Geef ons gerust inspirerende en duurzame ervaringen uit uw dorpen door, dan kunnen wij ze verder delen met andere lokale besturen. Want het dorp zal blijven duren, ook als wij er niet meer zijn, zo weten we van Anton van Wilderode.

De akker staat strak
na tienduizenden jaren
melancholische koude
en dorst
en zilte kussen.

Stilte is wat er rest van ons.

Johan de Boose, Plattelands-
dichter Oost-Vlaanderen
2012-2015

Een korte kennismaking met de Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw

Wie zijn we en wat doen we? Wat kunnen we voor jullie betekenen?

De *Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen* vzw (VVDB) ontstond begin 2013 vanuit de bezorgdheid van groepen dorpsbewoners rond de leefbaarheid van hun dorp. VVDB begeleidt deze groepen dorpsbewoners (die zich doorgaans dorpsraden of bewonersplatformen noemen) in processen die hun dorp terug meer veerkracht geven. Jaar na jaar sloten zich nieuwe ledengroepen aan. VVDB biedt hen kansen tot uitwisseling en coaching.

Als koepel van momenteel 61 burgergroeperingen speelt VVDB ook de rol van tussenschakel naar de hogere overheden. Samen met de ledengroepen, met participatieambtenaren en andere vertegenwoordigers van lokale besturen, alsook in samenwerking met bovenlokale besturen zoekt VVDB naar passende antwoorden op de vele uitdagingen die op het platteland afkomen, en waarvoor bovenlokale oplossingen zich opdringen. VVDB wil dus alle krachten bundelen en als stuwende factor de bezieling van vele dorpelingen doorgeven. Zo werkt de vzw – vooral van onderuit gestuurd – mee aan een vernieuwde leefbare toekomst voor het dorp van de 21ste eeuw.

Lees meer over [het ontstaan](#) en over [de werking en toekomstvisie](#).

[Wie zijn onze leden en waar zitten ze over Vlaanderen verspreid?](#)

Bekijk onze [actuele schets van het Vlaamse platteland](#).

Lees onze [missie en visie](#).

Bekijk ons [voorstellingsfilmpje](#) in het kader van Dorp Dynamiek.

Trage Wegen in Sinaai, Sint-Niklaas® VVDB

Onze aanbevelingen om de Vlaamse dorpen te revitaliseren Ga (of blijf gaan) voor échte participatie!

Emeritus-Professor Frans Thissen (Sociale Geografie, Universiteit Amsterdam), leidde een tijd geleden het Leefbaarheidsonderzoek in de Plattelandskernen van de Westhoek. Hij linkte de leefbaarheid van dorpen aan menselijk kapitaal. **Het zijn mensen die dorpen veerkrachtig houden.** Hun inzet en projecten bepalen en garanderen de leefbaarheid. Smeed dus als lokaal bestuur plannen met dorpsbewoners, dorpsraden en dorpsverenigingen. Werk met verenigde krachten samen aan een bruisender dorp.

Uw dorpsbewoners hebben veel expertise. Betrek hen bij uw dorpenbeleid! Dat kan op deze warm aanbevolen wijze:

- ♦ Vertrek als mandataris of ambtenaar waar mogelijk altijd en van bij de start van de planning, beleidsplanning of processen vanuit een participatieve houding.
- ♦ Laat inspraak toe van individuele dorpsbewoners of dorpsverenigingen, maar werk liefst samen met bewonersgroepen die zich op uw dorpenbeleid focussen.
- ♦ Faciliteer daartoe de oprichting van dorpsraden (bewonersgroepen-met-inspraak). Geef hen ruimte om mee na te denken en de dorpsnoden te inventariseren. Laat hen meewerken met de plannen om de dorpen verder te ontwikkelen. Wij verwijzen u graag naar dit [stappenplan](#).
- ♦ Stel een vaste participatieambtenaar aan. Zo weten uw dorpsbewoners en bewonersgroepen altijd waar ze terecht kunnen met hun vragen en plannen, voelen zij zich serieus genomen en gebeurt de samenwerking met en vanuit de andere gemeentelijke diensten geolied.
- ♦ Oefen met de regelmaat van de klok de participatiereflex (het systematisch checken of participatie met bewoners bij een project mogelijk is) in samen met uw gemeentelijke diensten. Zo worden dorpsraden van bij de aanvang van processen zeker meteen betrokken.
- ♦ Werk op structurele wijze en met wederzijds respect met uw dorpsraden samen. Ga met hen een convenant aan zodat alle afspraken wederzijds duidelijk zijn. Concrete voorbeelden van samenwerkingsovereenkomsten (convenanten) vindt u [hier](#).
- ♦ Bundel alle vormen waarmee u participatie betracht en behartigt in uw gemeente samen in een krachtig participatiereglement. Inspirerende tips en concrete voorbeelden van zo'n reglementen vindt u [hier](#).
- ♦ Faciliteer en ondersteun de werkingen van dorpsraden en bewonersplatformen op diverse wijzen (logistiek, via een werkingssubsidie, door hen een vaste locatie ter beschikking te stellen voor hun vergaderingen en activiteiten, door een aanvullende verzekering aan te bieden naast de gratis Vlaamse verzekering voor vrijwilligerswerkingen, ...).
- ♦ **Koester de resultaten van uw inspanningen.** Participatieve beslissingen zijn veel meer gedragen door de dorpelingen en dus veel duurzamer.

Meer informatie over een kwaliteitsvol participatiebeleid, leest u [hier](#).

Aanbevelingen voor meer veerkracht in de Vlaamse dorpen Reflecties over en inspiratie vanuit goede praktijken rond 10 thema's.

Met toekomstvisies Welke wegen kunnen dorpen in de 21^e eeuw best bewandelen?

Zoals u hierboven kon lezen, zijn wij al heel wat jaren actief rond 'dorpsbelangen' en sprokkelden hieromtrent veel ervaring bijeen. Ook de samenwerking en uitwisseling met stakeholderorganisaties bleek daarbij heel nuttig.

In november 2020 organiseerden wij 2 digitale uitwisselingen rond 'het dorp van de toekomst'. Daaraan namen niet alleen dorpsbewoners en bestuursleden van dorpsraden/bewonersplatformen deel, maar ook ambtenaren en mandatarissen van lokale besturen, vertegenwoordigers van de hogere besturen en van verwante organisaties. Tijdens beide sessies kwamen experts Tessy Gorris (Deskundige Planning en Ontwikkeling bij gemeente Heist-op-den-Berg) en Davy Sterkens (Consulent Plattelandsinnovatie bij Innovatiepunt) veelvuldig aan het woord rond diverse thema's.

Met alle gebundelde informatie vanuit het recent verleden formuleren we hieronder aanbevelingen rond 10 thema's die belangrijk zijn voor het dorpsleven. We verwijzen ook naar goede praktijken. Bij een aantal thema's stelden we ook toekomstvisies op.

Bij heel wat thema's kunnen lokale besturen **gedecentraliseerd werken** in het belang van de dorpeligen of bepaalde doelgroepen. Het is niet wenselijk om altijd alles op gemeentelijk niveau uit te werken en dus te centraliseren. Het bestuur kan zich regelmatig en structureel op de aparte dorpen concentreren. Ambtenaren en diensten kunnen maatwerk in dorpen verrichten. Goede praktijken in een dorp kunnen worden getoetst of uitgewisseld met die in een ander dorp.

1. DORPSIDENTITEIT

Bewaak de dorpsidentiteit maar bed deze in een hedendaagse context in.

De dorpsidentiteit, de dorpsziel, het dorpskarakter is van wezenlijk belang voor het dorp. Deze onderscheidt het dorp immers van andere dorpen en kan onder meer op vlak van toerisme een al dan niet grote rol spelen.

Een dorpsidentiteit verbindt. Er is zelfs pas sprake van een dorpsidentiteit als de dorpsbewoners zich als groep identificeren (Wageningen University & Research centre).

De dorpsidentiteit speelt een belangrijke rol in de manier waarop bewoners omgaan met de ontwikkelingen in hun dorp, en biedt daarmee handvaten voor het opstellen van een dorpsvisie. Deze visie schetst - vaak met elementen vanuit het verleden waaronder erfgoedfactoren - een beeld van een gewenste toekomstige situatie. De samenhang tussen sociale en ruimtelijke aspecten staat daarbij centraal.

Het is belangrijk om de typische eigenheid van het dorp te behouden maar toch niet in nostalgie te blijven hangen. De identiteit moet immers ook naar de toekomst toe bezielend zijn!

Foto boven: Reus Athilo, Ettelgem, Oudenburg

® Werkgroep Kern Ettelgem

Foto onder: Kubus 1 (Pieter), Herne ® (H)Echt Herne

TOEKOMSTVISIE

Tips om te werken aan en rond de dorpsidentiteit

A. Dorpsidentiteit slaat zowel op de gebouwen en landschappen als de mensen.

1. Houd er rekening mee dat uitgesproken plekken bepalend zijn.
2. Werk vanuit de geest van de dorpsgemeenschap.

B. De dorpsidentiteit werkt bezielend, maak hier gebruik van!

C. Neem het verbindende concept 'dorpsidentiteit' mee in toekomstplannen voor je dorp. De dorpsziel is niet enkel een terugblik naar het dorpsverleden.

D. Laat de dorpsidentiteit zo mee evolueren dat er nieuwe kansen ontstaan voor het dorp!

♦ Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

♦ Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

2. COMMUNICATIE

Onder meer met dorpsraden/bewonersplatformen

Zet volop in op dé hoeksteen van een werkend participatief dorpenbeleid.

Onze TIPS hierbij...

- ♦ Zorg voor een vlotte en regelmatige communicatie met de dorpsraden/bewonersplatformen.
- ♦ Stel een participatieambtenaar aan, deze fungeert als vast aanspreekpunt en schept vertrouwen.
- ♦ Maak een convenant of samenwerkingsovereenkomst (link) op samen met de dorpsraden/bewonersplatformen.
- ♦ Laat u inspireren door enkele goede praktijken.
- ♦ Ondersteun de communicatie van de dorpsraden/bewonersplatformen naar de dorpsbewoners toe (zoals de Dorpskrant) logistiek of financieel.

Extra info:

- ♦ VVDB bood bewonersgroepen in 2020 een 5-delige reeks seminars aan rond 'Efficiënt communiceren'. Klik [hier](#) voor alle info.
- ♦ U kunt [hier](#) ook lezen hoe Bewonersplatform Flora te Merelbeke gebruik maakt van HOPLR om binnen de dorpsbuurt te communiceren. Ook andere gemeenten en bewonersgroepen

Boodschap rond diversiteit, Tisselt ® VVDB

Kubus 4 in aanmaak (Dulle Griet), Herne ® (H)Echt Herne

3. Dienstverlening in functie van dorpsbewoners

Krik via een dorpsclub of buurtpunt de dienstverlening in uw dorpen terug op.

In heel wat dorpen is er momenteel vraag naar een **dorpsclub of buurtpunt**. Het gaat hierbij om een vlot te bereiken locatie in het dorp waar de ontbrekende functies op een gecombineerde wijze worden opgevangen. Doorgaans werken dorpsbewoners samen met lokale besturen om zo'n club op te richten en uit te baten. Vaak worden ook derden (zoals lokale zelfstandigen) hierbij betrokken. Zo wordt bijvoorbeeld een kruidenierszaak met een café en een post- en bibliotheekpunt gecombineerd (zie 't Een en 't Ander te Schuiferskapelle) of wordt bij de herbestemming van een kerk of klooster bepaalde dienstverlening opgenomen (zie het Dominicanessenklooster te Herne). Soms neemt een buurtpunt ook mobiliteitsfuncties (zoals vervoersaanbod) op.

Dorpshuis Muizen ® VVDB

Voor bijkomende informatie:

- ♦ Bekijk [deze website](#) en grasduin in [de brochure](#) met alle relevante informatie rond het oprichten van een buurtpunt. Deze bundelt alle informatie van een project van Netwerk Duurzame Mobiliteit i.s.m. Cera en Innovatiesteunpunt.
- ♦ Lees meer over [het DORV-concept](#).
- ♦ [Hier](#) vindt u diverse buurtpunten in Vlaanderen die reeds goed werken.

Bekijk alvast ook even thema 5: Lokaal Ondernemen, en surf daar naar meer aanverwante info.

Dorpsbewoners maken plannen...

® Dorpsraad Heusden

4. Openbare ruimte en ontmoetingsruimte

Faciliteer ontmoetingskansen en dus het verbinden van uw dorpsbewoners.

Vanuit ontmoetingskansen ontstaan eenvoudige zowel als bruisende ideeën, groeit verbinding, versterkt de sociale cohesie.

Ontmoetingen zijn bovendien een goed medicijn tegen verzuring in de samenleving.

Aantrekkelijke openbare ruimte en plekken als dorpshuizen zijn dan ook van groot belang.

Achterbroek, Kalmthout ® VVDB

- ♦ Laat u inspireren door goede praktijken uit [Sint-Jan \(Wingene\)](#), [Abele \(Poperinge\)](#).
- ♦ [Lees meer](#) over het dorpsplein en de boomgaard in Sint-Jan.
- ♦ Grasduin in de publicatie '[Het dorpshuis](#)' van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen.

Straten als kades, huizen als steigers
Het dorp: haven voor mensen?

Hilde Van Cauteren
3e dorpsdichter Doel

Velle, Temse ® VVDB

5. Ruimtelijke ordening en open ruimte

Behoud de open ruimte rond de dorpen en verdicht slim en passend in de dorpen.

Ruimtelijke Ordening hanteert 3 grote principes:

- ♦ kernversterking
- ♦ verweven van functies
- ♦ behoud van open ruimte

Zinnvolle verdichting met passende nieuwbouw in dorpen is daarbij veelbesproken. Ruimtelijke Ordening is een complex thema waarbij vooral de besturen (lokale, provinciale, hogere) het voor het zeggen hebben. Maar dorpsbewoners bepalen graag mee hoe hun woonkern evolueert, het belangt hen uiteraard erg aan, dus luister goed naar hen!

Kanttekening: de tendens van verdichting blijft voorlopig vooral op papier bestaan... De Vlaming blijft immers vooral kiezen voor een ruime eigen stek, een huis-met-tuintje of zeg maar tuin. **Een mentaliteitsverandering dringt zich op om Vlaanderen van zijn bijnaam 'nevelstad' af te helpen.**

Open ruimte in Heldergem, Haaltert ® VVDB

Wonen in Ettelgem, Oudenburg ® VVDB

TOEKOMSTVISIE: Een pleidooi voor een betere ruimtelijke ordening. VVDB wenst:

- Een beleid van ruimtelijke ordening met maximale inspraak van bewoners.
- Slimme verdichting IN dorps- en woonkernen met oog voor 't dorpskarakter (passende bouwvolumes, creatieve bouwstijlen, meer op minder ruimte).
- Maximaal vrijwaren van open ruimte ROND de dorps- en woonkernen.
- Doordachte integrale aanpak (synthese van beweging en tegenbeweging).
- Leer de instrumenten en tools voor ruimtelijke ordening (beter) kennen.
- Alles is maatwerk. Laat je inspireren en ga dan zelf aan de slag.

Maximale aandacht ook voor groene en blauwe dooradering (kleine landschapselementen, ruimte voor échte natuur en groengebieden, voor natuurlijke waterlopen). Dit ter bescherming van ecosystemen, voor het verkoelend effect en de mentale rust.

Een en ander vergt uiteraard ook een mentaliteitswijziging bij de burger!

Astene Sas

Werp een steentje in dit uitzicht en het water ringt de oever. De koeien staan weer ongeschoeid in de modderkorst. Hun staarten blijven vliegen dirigeren. Fragment uit Plattelandsgedicht I van Paul Demets (Plattelandsdichter Oost-Vlaanderen 2016)

- ♦ Rond het erg uitgebreide thema Ruimtelijke Ordening organiseerde VVDB een **themadag** op 10 oktober in ZLDR Luchtfabriek. Bekijk de [opnames](#) en [presentaties](#).
- ♦ [Deze gedachten](#) gaf ex-Vlaams Bouwmeester Van Broeck aan VVDB door rond (het behoud van) open ruimte in dorpen.
- ♦ Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.
- ♦ Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

6. Mobiliteit en verkeersveiligheid (sluipwegen, verkeerstellingen, openbaar vervoer, Trage Wegen, ...)

**Weer verkeer dat niet door het dorpscentrum moet,
en bescherm de trage weggebruiker.**

De VVDB-ledengroepen stellen enerzijds té veel verkeer vast in dorpen: zwaar verkeer, sluipverkeer want bepaalde dorpen bieden sluipwegen, de dorpsbewoner gebruikt de auto voor kleine verplaatsingen, enzovoort. Dit geeft problemen van overlast (geluidsoverlast, uitstoot van CO2 en ongewenste stoffen) en van verkeersveiligheid. Meten is weten, en dit kan via Tel-raam. Daar wordt op veel plaatsen in Vlaanderen mee gewerkt, zeker ook in dorpen. Tegenover dat teveel aan verkeer staat anderzijds ook een tekort aan (vooral openbaar) vervoer waardoor bepaalde dagelijkse functies soms niet meer bereikbaar zijn. We spreken dan over vervoersarmoede.

Voor heel wat problematieken binnen dit belangrijke thema kijken dorpsraden/ bewonersplatformen uiteraard naar het lokaal bestuur. Dit bestuur moet zich hier dan weer vaak wenden tot de hogere besturen. Gemeentelijke ambtenaren kunnen hier een cruciale rol spelen als tussenschakel. Hun inzet om processen te verduidelijken aan dorpsbewoners, om de reflecties, wensen en verzuchtingen van dorpsraden/ bewonersplatformen door te geven aan het lokaal bestuur, is van zo groot belang.

Bottelare, Merelbeke ® VVDB

- ♦ Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.
- ♦ Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

TOEKOMSTVISIE: Een andere mobiliteit en meer verkeersveiligheid in dorpen

- ♦ **Meer veiligheid, meer voorrang aan de trage weggebruiker.** Op bepaalde locaties kan dit door gemotoriseerd en 'traag' verkeer meer te scheiden. Belangrijk hierbij is dat het lokaal bestuur een heel goed **mobilitieitsplan** opstelt dat vooral gericht is op de trage weggebruiker en dat 3 verkeersstromen kan scheiden:
  1. waar mogelijk het verkeer wegleiden dat niet door het dorpscentrum moet.
  2. het bestemmingsverkeer reguleren (bv. tonnageverbod invoeren).
  3. goed beheer van trage of autoluwere en ook de recreatieve wegen.
- ♦ Werken aan een **mentaliteitswijziging** rond het autogebruik:
  - kleine afstanden niet meer per auto afleggen.
  - de auto niet telkens parkeren vlakbij waar men moet zijn.

Trage Wegen

Egem,
Pittem

® VVDB

7. Lokaal ondernemen (detailhandel, horeca, ..., dorps-hub)

Stimuleer en faciliteer waar mogelijk initiatieven van bewonersgroepen en lokale zelfstandigen in uw dorpen.

Zoals bij thema 3 reeds werd aangegeven, is er in heel wat dorpen vraag naar een dorps-hub of buurtpunt (goedgelegen plek waar ontbrekende functies in het dorp tot verweven dienstverlening wordt omgebouwd). Een dorpspunt of buurtpunt biedt lokale of nabij gelegen producenten en handelaars nieuwe mogelijkheden. Zo kan de lokale handel heropleven.

De gemeentelijke dienst lokale economie en middenstand is alvast een uitgelezen partner bij de realisatie van dit soort initiatieven.

't Een en 't Ander te Schuiferskapelle, Tielt ® VVDB

Sociaal project 't Bruut te Herne ® MeeGaan vzw

- ♦ Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.
- ♦ Surf [hier](#) naar de verzamelde inspiratie rond dit thema, de info over het Duitse DORV-concept, de locaties waar in Vlaanderen diverse buurtpunten reeds goed werk leveren en enkele goede praktijken.
- ♦ Herlees ook nog even thema 3: Dienstverlening in functie van dorpsbewoners.

TOEKOMSTVISIE

A. Een pleidooi voor meer lokaal ondernemen in dorpen

Wat **lokaal consumeren** (korte keten) betreft, hopen we te mogen spreken van een lokale trend die zal blijven duren. Deze trend heeft tal van positieve gevolgen op vlak van tewerkstelling, klimaat, sociale cohesie...

B. We wensen voor elk dorp vanaf een 1000-tal inwoners een buurtpunt. Twee kleine en dicht bijeen liggende dorpen kunnen natuurlijk samen 1 buurtpunt uitbaten. Interessant is ook dat bepaalde warenhuizen als Louis Delhaize, De Spar, het buurtpunt-concept lijken over te nemen (bv. Ertvelde). Europa heeft nu ook een Erasmusproject DORV gelanceerd waar wij zijdelings bij betrokken zijn.

C. We hopen dat lokale besturen, burgers en bestaande initiatieven (o.a. dorpsraden, tewerkstelling van kwetsbare mensen) elkaar vinden, én elkaar tot samenwerking en ondernemerschap stimuleren.

8. Onderwijs en Jeugd

Zet volop in op de toekomst van uw dorpen.

De weg naar **samenwerking met de dorpschool** is uiteraard gekend door lokale besturen en bewonersverenigingen/dorpsraden. Mooie voorbeelden van samenwerking illustreren dit.

Het is en blijft echter moeilijk om jongeren voor een langdurig engagement in het dorp te betrekken. De jeugdverenigingen in dorpen en steden bloeien. Maar als jongere lid zijn en blijven van een continue werking als een Dorpsraad of Bewonersplatform is niet evident.

We kunnen jongeren misschien anders beginnen benaderen? Ze hoeven eigenlijk niet per sé door ons bedachte taken uit te voeren. Beter is dat zij aangeven wat zij willen bereiken en waar zij zich rond zien werken.

Binnen de globale werking van een dorpsraad of vereniging krijgen jongeren soms via een werkgroep een stem, of worden ze zo makkelijker betrokken.

Er zijn jongeren of -verenigingen waarmee jaarlijks samen acties worden opgezet zoals de jaarlijkse zwerfvuilactie. Dit zijn momenten waarop u deelnemende jongeren eens apart voor iets kunt aanspreken.

Het is belangrijk ook verbinding te maken met individuele jongeren. Soms zijn dat jongeren die graag op straat vertoeven. Via vindplaatsgericht werken bereiken lokale besturen hier geregeld mooie resultaten mee.

Opening Anthos Park te Merelbeke
© Bewonersplatform Flora

Verder kan de Jeugddienst regelmatig projecten in de dorpen uitwerken. Maatwerk kan worden verricht, of goede praktijken in het ene dorp kunnen worden getoetst in of uitgewisseld met een ander dorp.

Nieuwerkerken, Aalst © VVDB

- ♦ Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.
- ♦ Maak kennis met het inspirerend [initiatief rond representatieve scholen](#) van Dorpsraad Heusden (zie onderaan).
- ♦ Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

TOEKOMSTVISIE

Pleidooi om de jongeren volop bij het dorpsleven te betrekken!

Pleidooi voor inzet voor zoveel mogelijk verbinding met jongeren, betrek hen bij het dorpsleven!

Zet daarbij moderne methodieken in.

Niet-georganiseerde jongeren kan u best bereiken via herhaaldelijke, gerichte (al dan niet wisselende) activiteiten of contactpersonen. (Vindplaatsgericht werken)

Betrek jongerenverenigingen bij overleg met en activiteiten van dorpsraden/bewonersplatformen en dorpsverenigingen.

Stimuleer individuele jongeren tot uitvoeren van een specifieke taak in functie van het dorp die hen goed ligt, bv. door website of Facebook te onderhouden, sportinfrastructuur in het oog te houden...

Kies voor een intergenerationale benadering!

9. Zorg (Warme Buurt, senioren, dorpsrestaurant, ziekenhuis(afdeling), digipunt, ...)
Bewaak het welzijn van elke dorpsbewoner. Pik zeker de noden op van bepaalde doelgroepen die het moeilijker hebben in het dagelijks leven.

We focussen hier even op senioren.

Senioren hebben vandaag de dag – zelfs buiten deze coronatijden - gemakkelijk last van een kleiner wordend netwerk. Weggefallen contacten via het werk van vroeger, leeftijdsgenoten die gestorven zijn, het feit dat de meeste mensen geen tijd meer hebben of maken voor een babbeltje, ... Samen met familie en vrienden kan een dorpsraad of dorpsvereniging voor bijkomende verbinding zorgen. Maar ook lokale besturen kunnen hierbij een mooie rol spelen, zoals met de uitbating van een dorpsrestaurant. Verbindingen vernieuwen of versterken kan zowel fysiek als digitaal. Maar senioren zijn niet altijd mee in onze steeds digitaler wordende samenleving. Bepaalde lokale besturen zoals Assenede en Diksmuide hebben hier rond gelukkig al oplossingen klaar.

Maar senioren hebben ook zoveel te bieden...

Hun ruime ervaring en alle kennis van het dorpsverleden zijn meer dan waardevol. Heel wat senioren delen die maar al te graag met andere dorpingen en met de lokale besturen.

Sommige senioren zijn ook nog bijzonder actief en zetten andere dorpsbewoners tot actie aan. Van hun skills kunnen zowel lokale besturen als dorpsraden of bewonersplatformen handig gebruik maken!

- ♦ **Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.**
- ♦ **Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.**

Voor mensen in armoede verwijzen we naar [deze website](#).

Oosteeklo, Assenede, zorgt voor alle bewoners

® Bewonersplatform Oosteeklo

TOEKOMSTVISIE

Een pleidooi om goed te zorgen voor de senioren in het dorp en hen volop te betrekken bij het dorpsleven!

- A. Pleidooi voor veel inzet rond verbinden van senioren met de andere dorpingen.
- B. Pleidooi voor meer aandacht voor senioren in publiek domein.
- C. Benut de ervaring van senioren maximaal bij het dorpsleven! Senioren kunnen hun skills bv. ook vanuit hun eigen woonst inzetten voor het dorpsleven.
- D. Houd senioren mentaal én fysiek in beweging.
- E. Stimuleer wie het nodig heeft tot digitale vaardigheid.

Kies vooral voor een intergenerationele benadering!

10. Vrije tijd (bibliotheek, cultuur en sport)

Verhoog met uw vrijetijdsaanbod de levenskwaliteit van uw dorpsbewoners, dit werkt verbindend.

Laat u alvast inspireren door deze goede praktijken

- ♦ De boekenruilkastjes van [Bewonersplatform Schelderode](#) en van [Bewonersplatform Flora](#) (hier zelfs apart voor jeugd en volwassenen) in Merelbeke.
- ♦ Landelijke gemeenten werken samen met dorpsraden/ bewonersplatformen rond culturele programmaties. In Sint-Jan te Wingene hebben ze daar veel ervaring mee.
- ♦ Het kunstenaarsinitiatief Post X zorgt voor meer culturele beleving in Flora, Merelbeke.

Bekende inwoner van Flora huldigt het 1e boekenruilkastje in. Flora, Merelbeke ® Bewonersplatform Flora

Aanbevolen lectuur of websites van partnerorganisaties

Op de VVDB-website bevelen wij alvast ook deze extra pagina's aan.

- ◆ Onze [beleidsaanbevelingen via Memoranda](#) n.a.v. de meest recente Gemeenteraadsverkiezingen
- ◆ [Subsidiekanalen](#) voor (participatieve) projecten in dorpen
- ◆ link naar een aantal [participatiemethodieken](#)
- ◆ De gelijklopende [publicatie met tips voor bewonersgroepen](#) die we hierbij eveneens lanceren.

De websites van partnerorganisaties of hogere overheden (of interessante zaken die daar te vinden zijn)

- ◆ [De publicatie Denk-Doe-Dorp](#)
- ◆ [Participatie wordt gemaakt](#) (van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen) met de brochure voor [gemeenten](#) en die voor [bewonersgroepen](#)
- ◆ [Landelijke Gilden](#)
- ◆ [Innovatiesteunpunt](#)
- ◆ [Netwerk duurzame Mobiliteit](#)
- ◆ [Landelijke vereniging kleine kernen](#)
- ◆ [Netwerk Duurzame Dorpen](#) en de [Vlaamse kaart](#) van dit Netwerk
- ◆ [Vlaams plattelandsbeleid](#)
- ◆ [Alle informatie i.v.m. Leader](#)

Een woord van dank...

De inhoud van deze publicatie is gegroeid vanuit de medewerking van tal van mensen die de Vlaamse dorpen een warm hart toedragen.

Het bestuur en de beleidsmedewerkers willen hierbij een bijzonder woord van DANK richten tot:

- ◆ onze ledengroepen;
- ◆ de experts waarop wij in bijzondere mate beroep mochten doen: Karel Lhermitte (*Landelijke Gilden*), Tessy Gorris (Gemeente Heist-op-den-Berg) en Davy Sterckens (*Innovatiesteunpunt*);
- ◆ heel wat andere contacten van stakeholderorganisaties alsook enkele contactambtenaren van lokale besturen voor hun input en steun;
- ◆ VLM voor de omkaderende ondersteuning;
- ◆ Vlaanderen voor de financiële ondersteuning.

